

	Tárgyak: Ölelkező lányok
	Intézmény: Szépművészeti Múzeum Dózsa György út 41. 1146 Budapest
	Gyűjtemények: Grafikai Gyűjtemény
	Leltári szám: GRA_1915-933

Leírás

Egon Schielének, az osztrák expresszionizmus kiváló képviselőjének művészi pályája mindössze 10 évre korlátozódott. Indulásakor a bécsi Szecesszió, különösen Gustav Klimt dekoratív stílusa hatott rá, majd 1910 táján rátalált összetéveszthetetlen, egyéni formanyelvére, mely tökéletesen alkalmasnak bizonyult az emberi lélek legmélyebb titkainak és az ösztönök világának a kifejezésére. Schiele alkotásai viszonylag korán eljutottak Budapestre, hiszen 1912-ben és 1913-ban már szerepelt a Művészház kollektív tárlatain. 1915 októberében a bécsi Galerie Arnot vételi felajánlás kíséretében egy tucat rajzot küldött a Szépművészeti Múzeumba, többek között Gustav Klimt, Egon Schiele és Oskar Kokoschka műveit. Talán a háborús helyzettel magyarázható, hogy a múzeum mindössze egy művet vásárolt: nyolcvan koronát fizetett az akkor már jó nevű, bár még csak huszonöt éves Schiele néhány hónappal korábban készített remekművéért, az Ölelkező lányokért, megszerezve a művész első lapját a Grafikai Gyűjtemény számára. Az elsősorban francia műtárgyakkal kereskedő Guido Arnot 1914-ben rendezte meg galériájában Schiele önálló kiállítását, majd 1915-ben ismét bemutatta műveit, ami jól érzékelteti az osztrák művészeti piac megélnéklő érdeklődését a modernebb törekvések felé. Az Ölelkező lányok 1915-ben, a művész házasságkötésének az évében készült. Schiele a jómódú polgári családból származó Edith Harmsot vette feleségül egy konzolidáltabb élet lehetőségének távoli reményében, hiszen a júniusi esküvőt már beárnyékolta a művész katonai behívója. Magánéletének ezzel a fontos eseményével magyarázható, hogy rajzain és festményein az eddigieknél még gyakrabban tűnnek fel szerelmespárok. Schiele számára nem létezett semmiféle tabu vagy kötöttség: zavarba ejtő nyíltsággal mutatja alkotásain a szerelmi aktusban összefonódó testeket, nem egyszer azonos nemű párokat, melyeket gyakran provokatív szándékkal „barátság” címmel látott el. Schiele rajzain 1911 táján jelenik meg először a lesbikus tematika, amely nem volt teljesen szokatlan a bécsi századforduló erotikától túlfűtött világában. Utalásként elegendő Klimt rajzait és a nagy népszerűségnek örvendő aktfotográfiát megemlíteni, de ösztönzően hathatott rá Toulouse-Lautrec is, akinek 1909-es bécsi kiállítása stílusosan is jelentősen befolyásolta művészetét. Az Ölelkező lányok című rajzon Schiele szinte tolakodóan tárta fel a lesbikus pár együttlétét. Sajátos felülnézetet alkalmazott, ezért a figurák lebegni látszanak a térben. Ezt az érzést erősíti a merész képkivágot is: az alakoknak csak a felsőteste látszik, a térdüknél hirtelen megszakad

a rajzolat. Az összefonódó testek szinte szétfeszítik a kompozíciót. Az egymáshoz tapadó arcok egyike rezzentelen, maszkzerű, míg a meztelen, hosszú hajú lány szemérmetlen nyugalommal pillant a nézőre. A lap átlója mentén megjelenített ruhátlan teste még hangsúlyosabban érvényesül párjának felhúzott, cakkos szélű, vörös szoknyája előtt. A rajz kiválóan érzékelteti a művész szemléletmódjában 1914 táján megmutatkozó változást: az aktábrázolásait korábban jellemző szögletességet a színhasználat és az árnyékolás révén a test idomait, domborulatait erőteljesebben érzékeltető stílus váltotta fel. A testi közelség megjelenítése ellenére Schiele rajza melankolikus hangulatú és az egyedüllét, a magára maradottság érzetét sugallja. A kompozíció szerves részének tekinthető a művészre oly jellemző kalligrafikus szignatúra, melyet hangsúlyos keretbe foglalt. Az Ölelkező lányok Schiele művészi pályájának kiemelkedő késői alkotása, melynek fekvő formátumú párdarabját a bécsi Albertina gyűjteménye őrzi. Gonda Zsuzsa

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Papír / ceruza, akvarell, gouache

Méretetek:

485 x 327 mm

Események

Rajz készítése	mikor	1915
	ki	Egon Schiele (1890-1918)
	hol	

Kulcsszavak

- rajz